

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LIJ. Ч. 190. НЮ ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, п'ятниця, 29-го вересня 1944. No. 190. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, September 29, 1944. VOL. LIJ

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

НЕГАЙНО ПІСЛЯ ВІЙНИ ПРИЙДЕ МОБІЛІЗАЦІЯ ЗА МИР — ДУМАЄ БІРНС

ВАШІНГТОН. — У промові по радіо на обіді в Краєвім Пресовім Клубі висловився Директор Мобілізації, Джеймс Ф. Бірнс, що нашим завданням після війни не буде промислова та економічна демобілізація, але мобілізація для миру. Він пояснив це так, що американці не мають забратися домі і дбати лише про втримання свого добробуту, але працювати для підвищення життєвої ступі в інших краях. Він доводив, що ми не можемо втримати мир і добробут лише для себе самих, коли не подбаємо про загальний добробут. — З цих причин уряд мусить подбати, щоб не змінити теперішних цін на продукти і заплати за працю не лише до закінчення війни Німеччиною, але аж до покінчення з Японією.

У своїй промові згадав Бірнс, що наша воєнна продукція дорівнює продукції всіх наших союзників, а тричі перевищила досягнення наших ворогів. Він признав теж, що можливе буде звільнити 4 мільйони робітників від воєнної продукції після укладу Німеччини, але остерігав, що це не є певне, бо війна вимагає ще важких жертв.

ВІЙНА ПРОТИ ЯПОНІ ПОТРИВАЄ ШЕ МОЖЕ ДВА РОКИ.

ВАШІНГТОН. — Бюро Воєнних Інформацій проголосило „факти, цифри, оцінку й опіні“, призначені в департаменті війни, моринарки і стейту та в Адміністрації Чужинної Економії і з цього матеріалу витягнуло висновок, що війна на Півночі після поразки Німеччини може затягнутися найменше півтора, або два роки. В рахунок треба взяти велику віддачу на Тихому океані, стратегічні труднощі, головне створення баз у Китаю і заяву буруючого американського флоту в Японії. Директор Бюро Воєнних Інформацій заваляється із нутра. Та, не зважаючи на ці труднощі, поразка Японії є неминуча — твердить Бюро Воєнних Інформацій.

ВОЛЕС ПЕРЕДБАЧУЄ ПОТРЕБУ ПРИЛЮДНИХ РОБІТ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — У своїй промові за поновний вибір президента Рузвельта, віцепрезидент Волес висловив погляд, що Америка „може бути приневолена перейти на систему прилюдних робіт, заки приватні підприємці зможуть вповні перемістити свої фабрики для мирної продукції“. Він радив теж студіювати передвборчі проблеми. „А коли хто переконаний, що Республіканська Партія ліпше випосажена забезпечити роботу вчасі реконверсії, хай голосує на Дюїя“ — заявив Волес.

ДОВОДИТЬ, ЩО КОМУНІСТИ КОНТРОЛЮЮТЬ ПІ ЕЙ СІ.

ВАШІНГТОН. — Роберт Е. Стріплінг, головний розвідчик для комітету Дайеса в конгресі, зложив доклад про те, яких засобів живає Комітет Політичної Акції (Пі Ей Сі — РАС) з рамени Конгресу Промислових Організацій (СІО), щоб переперти кандидатів при виборах. Він пропонує своєму комітету телеграми та телефонемати від компанії з доказами, що 77 урядовців з 26 федеральних бюр порозумілися з головною квартирою цього комітету в справі підтримки кандидатів перед виборами. Стріплінг виказував теж такими самими засобами що провідники комуністичних організацій відносилися до місцевих комітетів РАС, як вони мають ставитися до цих чи таких кандидатів. Так пропонує він телеграми комуністичного директора бюро РАС в Каліфорнії, такогуж комуністичного директора з Іліной, Висканзін і інших стейтів.

НЕДОСТАЧА ЦУКРУ ПОТРИВАЄ З МІСЯЦЬ.

НЮ ЙОРК. — Внаслідок варення овочів та їх підготовки до консервування в бляшанках, не стало цукру в крамницях. Адміністрація Воєнних Харчів пояснює цю недостачу воєнною konieczністю та обіцяє, що за який місяць появиться знову достаточна кількість цукру на ринку.

НЕМА КОРАБЛІВ ДЛЯ ПОВОРОТУ ВОЯКІВ.

НЮ ЙОРК. — Вояки, які тепер перебувають в Європі, дістануть вишколення на велику скалу про те, що вони не зможуть вернутися домів негайно після закінчення війни в Європі тому, що нема кораблів. Ті кораблі, які тепер готові, мусять перевозити вояків на Тихий океан на війну проти Японії і їх не можна живвати для мирових цілей. Таку заяву склав полк. Лоренс Вестбрук з відділу планування при департаменті війни на конференції в Готелю Пенсильванія, скликаної Американським Товариством для Управління.

ШУКАЄ ПРАЦЬ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

Свято Дня Перемоги Торговельної Флоту

НЮ ЙОРК. — Вчасі обідньої перерви зібралися в параді моряки і товпи народу перед федеральним Митним Будинком, щоб вислухати промов з нагоди святкування Дня Перемоги Американської Торговельної Флоту. З інших пристаней насіли вісти про подібні маніфестації, а з Вашингтону звідомили, що президент Рузвельт висловився про управу та залагу торговельних кораблів як таких, що „виписали найславніші події війни“.

У ньюйоркськмі святі взяли участь представники корабельних підприємств та високої урядовці, а віцеадмірал Еморі С. Ленд, як Адміністратор Воєнного Перевозу, заявив, що „завідателі американських перевозових кораблів є найбільше наповнаними людьми вчасі війни“, хоч вони виївонили світло призначену їм воєнну ролу.

Від президента Рузвельта насіли привіт, в якому між ін. сказано: „Торговельні кораблі доставляли матеріали коли і де лише зайшла потреба через океан серед найбільших, найтяжчих і найнебезпечніших переправ, які колинебудь переведено. Лише час може виявити подвиги нашої торговельної флоту і тоді публіка зрозуміє її вартість“ — твердив президент.

АМЕРИКА ШЕ ДАЛЬШЕ ПРИЗНАЄ ТИМЧАСОВИМ УРЯД ФРАНЦІЇ

ВАШІНГТОН. — Новоіменованний американський амбасадор для уряду Де Гола в Парижі Джеферсон Кафері у приготуванні до візду до Франції відвідав президента Рузвельта, а потім стрінув газетних репортерів та вислухав їх запитів. Він сказав, що Америка стоїть далі на стінові, що теперішній уряд Франції є урядом „де факто“. Така заява викликала загальне здивування тому, що шойно перед двома днями появився комунікат про згоду між президентом Рузвельтом і прем'єром Чорчилем, щоб дати повне признание уряду Італії хоч вона була нашим ворогом, а не дати такого признание Франції, яка була весь час нашим приятелем.

НЕЛСОН СКЛАВ ЗВІТ ПРЕЗИДЕНТОВИ З ПОЇЗДКИ ДО КИТАЮ

ВАШІНГТОН. — Предсідник Ради Воєнної Продукції Доналд М. Нелсон відвідав президента Рузвельта, щоб скласти звіт із своєї поїздки до Китаю. Коли його запитали репортери про зміст його звіту, він заявив, що звіт такий довгий, що він не міг його скінчити в одній конференції, тому мусить ще раз відвідати президента.

Фіни хочуть продовження демобілізаційного речення

ГЕЛЬСІНКІ. — Фінський уряд попросив у Москві відложення терміну, визначеного в фінсько-російськмі примирію, на демобілізацію фінської армії. Фіни хочуть мати півтора місяця більше. Кажуть, що Москва схильється вводити цю просьбу.

КЛОПОТИ ФРАНЦУЗІВ З НІМЦЯМИ В ПАРИЖУ

ПАРИЖ. — Французький тимчасовий уряд має ще немало клопоту з німцями, які вкриваються в французькій столиці. Є їх, за обчисленнями американців, принаймні 1,200. На думку французів, їх є аж 100,000. Певне їх число здається кожного дня. Інші певно ходять вулицями Парижу не пізнані.

ЮВІЛЕЙ ОСІ

ЛОНДОН. — Знагоди четвертої річниці потрійного союзу Осі Німеччина, Японія й фашистська Італія влаштували потрійну ралову програму. З Японії говорив міністер заграничних справ Шігеміцу, з Німеччини Рібентроп, а з північної Італії Мусоліні.

Рібентроп клеймував Румунію, Фінляндію й Болгарію як „зрадників, злочинців і слабодухів“ та висказував надію, що Осі властєсь добитися до розігранки в війні. Далі він пішов звичайною дорогою нацистичної пропаганди, що мовляв, як Німеччину переможуть, то повалить одинокє забороло проти збільшевиновання всієї Європи. Він казав, що американці хочуть окупувати всю Європу, але не знають, як. Мовляв, Британія воює проти Німеччини, не дивлячися на те, що як Британія виграє, совети будуть панувати над всюю Європою й потім візьмуться валити Бритійську Імперію.

Японський міністер заявляв, що ні один японець не має найменшого сумніву в остаточної перемоги нашої сторони. Мусоліні взивав італійців не падати на духу, але дивитися на німців і японців.

ІТАЛІЯ ЗБИРАЄТЬСЯ ВИПОВІСТИ ВІЙНУ ЯПОНІЇ

РИМ. — Італійський уряд розважає питання виповідження війни Японії. Італійський підсекретар заграничних справ Джованні Веності признав це на пресовій конференції. Виповідження війни Італією Японії дозволило би Аліянтам вжити проти Японії італійські воєнні кораблі.

НОВИЙ ПЛАН КОНТРОЛІ НІМЕЧЧИНИ

ЛОНДОН. — Європейська Дорадна Комісія виробила план контролі Аліянтами економічного життя Німеччини по війні. Три потуги малиб створити для цієї цілі спільну комісію, поділену на низку груп, з котрих кожна раядлаби одною віткою німецької господарки.

ОЧИЩУЮТЬ ДОРОГУ ВІД МІН. — Як аліянські війська заняли в північній Італії місто Ріміні, важне під стратегічним оглядом, то спершу, заки вступили в місто треба було очистити шлях від мін. На образку бачимо, як грецькі вояки виконують ту роботу. Образок знятий канадійцями.

НОВА АЛІАНТСЬКА ІНВАЗІЯ ЄВРОПИ

РИМ. — Аліянські війська зробили наїзд на Альбанію й югославські острови на Адрійськмі морю. Як загально сподіваються, ця інвазія відкриває широко закроєну кампанію проти Німеччини на Балкані на спілку з червоною армією, що наступає со сходу й північного сходу.

Перевезені повітрям і морем війська ново сформованих Сухоземних Сил Адріятику, наступили 400 миль широким фронтом. Вони складаються передусім з британських командосів, з невеличкою участю американців та югославян; останні одначе працюють головню як перекладчики, звязкові й вожаки.

Вони заняли місто Гімару, що лежить у північно-західній Альбанії, вибили всю німецьку залогу. Від Гімару до позиції червоної армії всего 200 миль. Інші сили захопили просто всі югославські острови на Адріятику.

АЛІЯНТИ ПОКИДАЮТЬ ПОЗИЦІЇ КОЛО АРНГЕМУ.

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Аліянська команда відкликала Першу Бритійську Повітряну Дивізію з позиції коло Арнгему. Досі до аліянських ліній вернулося 2,000 вояків, котрі кажуть, що на місці ще осталося 6,000 товарів, з котрих багато є ранених.

Вони оповідають, що перебули справжнє пекло на землі. Німці кинули проти них великі сили, бо 12,000 до 15,000 вояків і били по них усіми модерними засобами воєнними. Найтяжче даєлась в знаки горюча нафта. Ті, що вернулися до аліянських армій, по дев'ятох днях страшний переживань, хочуть вертатися назад на поле бою, аби докінчити діла. Вони знають, що своїм коштом вони дозволили Аліянтам заняти Наймегенський міст нерозбитим.

Парашутисти вернулися до своїх ліній ніччю, идучи п'ятмою тусаком по дорозі, означеній їм переднюю патрулею.

Зараз після цього німці відтягнули прірвою між Арнгемом і Айселем Мером тисячі своїх вояків у напрямі Райнлянду; вони видно бояться сильного атаку Другої Бритійської Армії на Зигфридову Лінію.

АМЕРИКАНЦІ АТАКУЮТЬ МЕЦ.

Американська Третя Армія завдала німецьким військам поважний удар своїми атаками со сухозему й повітря на фортифікації твердині Мецу. Війська заняли один міст, що веде до форту Дріанту, а летуни знищили принаймні 25 процентів головних і помічних фортифікацій.

В околиці Аахену не наступили поважні зміни.

ЗАВЗЯТІ БОЇ КОЛО БОЛЬОНІ.

РИМ. — Американські війська П'ятої Армії б'ються завзято, аби відобрати німцям назад гірські позиції, котрі заставили їх здати німецькі поселення. Бритійська Восьма Армія, що оперує здовж Адріятику, дійшла вже на віддачу 8 миль від Ріміні.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАТІСНЯЄ ПЕРСТЕНЬ ДОВКОЛА РИГИ.

ЛОНДОН. — Війська червоної армії, що наступають на лотиський порт Ригу, підсунулися до міста далі на 28 миль. Німці видно втікають з Риги, аби боронити Східну Прусію.

Тимчасом мадярська головна команда сповіщує що російські війська вже вдерлися до властивої Мадярщини й заняли Мако, що лежить усього 14 миль від Сегеду.

За московськмі комунікатом, війська генерала Петрова в Карпатах наступають старою польсько-чеськословацькою границею таким стрімким тереном, що місцями коні не можуть тягнути ніяких тягарів. До того на горах уже почав падати сніг. Ці війська заняли теж Ростоки Горішні, що лежать при вступі до Ростоцького провалу, як також Волосате, над річкою Волосаткою, що тече в Чехословацьчину. Ще далі вони поширили свій фронт перед Ужоцьким провалом, переправилися через ріку Стрий і заняли Ільник, що лежить 10 миль від границі.

Націстичне радіо доносить про завзяті бої у так званім сувальськмі трикутнику, котрий Гітлер прилучив в 1939. році безпосередню до Східної Прусії.

ФІНСЬКО-НІМЕЦЬКА ВІЙНА.

СТОКГОЛЬМ. — Фінський уряд подає, що війська, воюючи проти німецьких окупантів провінції Ляпланду, досягли ріки Ільо. Відступаючи німці вивсаджують за собою мости.

Сюди приходять теж вісти, що дві фінські дивізії вимовили послуху фінському уряду, як цей погодився з Москвою, та перейшли до німців. Вони вважають своїм головним ворогом большевизм, а всіх, що воюють проти большевизму, своїми товаришами по зброї. Шведські газети замічують, що фінський цензор не перепустив цієї вістки.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Ergen 4-0237—Ergen 9-0862

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сущі робітники повинні мати посвідку, що вони є до розпорядності. При перенесенні до менше сущих робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтєд Стейтс Емплоїмент Сервіс“.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ. Дістануть харч і уніформу. Цілий час або частину.

ПОМИВАЧІ ДИШВАШЕРЗ, ПАТВАШЕРЗ, ПОРТЕРИ на день і ніч. Мусять говорити по англійськи.

Робітники в критичних заняттях мусять принести звільнення.

SCHRAFFT'S ГОЛОСИТЬСЯ ЦІЛИЙ ДЕНЬ. 56 WEST 23rd ST., N. Y. C.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід не потрібний.

ЯК ПОРТЕРІВ І РОБІТНИКІВ ДОБРА ПЛАТНЯ ПОСТІПНА РОБОТА

Робітники з важкої поштової роботи мусять мати доки звільнення.

FEDERAL

TELEPHONE & RADIO CORP. 591 BROAD ST., NEWARK, N. J.

ХЛОПЦІВ до старлення стовпів у крутоліній. Досвід не потрібний. Можуть заробити до \$75 тижнево.

ПОРТЕРІВ ДЕНЬ І НІЧ ГОЛОСИТЬСЯ ОСОБ. 9 ПОВЕРХ B. ALTMAN & CO.

5th AVE. AT 34th ST., N. Y.

ПОТРІБНО МУЖЧИН У ВІДДІЛІ ПОСИЛОК ЯК ПАКУВАЧІВ

Досвід не вимагає. Постіпна робота. 5 днів, 40 годин. БАЧТЕ Mr. MAURO, ГОЛОСИТЬСЯ NEUSS HESSLEIN & CO.

5 York Street, near Canal, N. Y.

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ПОТРІБНО ЖІНОК... ДІВЧАТ У ВІЦІ ВІД 18 ДО 50 ЛІТ

Віються виробляти ELECTRONIC TUBES. Добра платня підчас науки.

Нагода на підвищення платні і аванс.

Тут є ваша нагода на виконання важкої частини 100% нагоді потрібної воєнної роботи. Після Півдня ви можете бути фактовими, добре платними робітницями в одній з найбільш важких воєнних індустрій.

UNITED ELECTRONICS CO. 42 Spring Street at Grant St. Newark

Лині 1 блок від Lackawanna R. R. Station. These buses all pass Grant St. 13, 27, 36, 38, 112.

ПОТРІБНО ДІВЧАТ ЛЕГКА ФАБРИЧНА РОБОТА J. M. S. JEWELRY MFG.

48 W. 46th St., N. Y. C. COUNTER — BUS GIRLS ДОБРА ПЛАТНЯ

Що писала "Свобода" тому 40 років?

29. вересня 1904.

ПОМЕР ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДРУКАР В АМЕРИЦІ.

Дня 23. вересня помер Евген Бачинський в Гил Сайд Говм, Па., в добродійнім кураційнім заведенні. Небжчик був зі званням друкарем і мабуть тяжка друкарська праця приспіншила його смерть.

3 ЗАКУЛІСОВОГО ЖИТТЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Вітвертю, простою дорогою потрапляють іти тільки чесні люди, а нечесні ходять мавпцями та крутять на всі боки, щоби лиш досягнути своїх цілей.

3 КАНАДІСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Серафим і Тихон (оба подають себе за єпископів) сидять оба у Вінніпегу і зяючались надобре. Тихон задумує видавати цареславну газету в Канаді.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"

розі зіпсується. Як робите пакунок, то ради Бога, не вкладайте разом таких річей, що можуть скоро зіпсується.

MYRON LYTWIN & SON NEW HOME FOR SERVICES. Добре відоме довголітнє похоронне заведення в новім приміщенні.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ШЛУНКА, ШКІРИ, НЕРВІВ ГЕМОРОЇДИ І ІНШІ ЗАПАЛЕННЯ КИШКОВИХ КИШКИ.

ЗАЙВО Зовсім зайво вдавати до знижуючого ціну погребника, котрий з власної волі продумує над низькою ціною.

STEPHEN J. JEWISIAK & SON FUNERAL DIRECTORS. 77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne

ПЕРВОРЯДНИЙ ДЯКОВЧИТЕЛЬ Хору і Музики у середнім віці, самотний, пошукує місця сеччас.

ПРОДАЮ ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ

Всі йдуть до нашого БРОКЕРА STEPHEN D. SATZEWICH 32 E. 7th St., NEW YORK CITY

БОЛІНІГ Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жмлі, болючі ноги, флегміс (запалення жмлі), випухлі або болючі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Dr. L. A. BENLA 320 W. 86 St., New York City. Спеціаліст в болно ніг.

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК зарядкує погребани по \$150 ціни так низькі як ОБСЛУГА НАКРАЩА.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК — на — ФІЛАДЕЛЬФІО

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

Лев донав коня й скочив на нього.

Хлопчина злетів з коня й втік до найближчого дому.

За хвилину потім жінка дому телефонувала поліції: „Лев!“ вона крикнула, і зімліла.

Незадовго на поліційну стацию прийшли інші телефони. Начальник зблід. „То правда!“ він сказав. „Дикі звірі на волі!“

ТАРЗАН, ч. 1048. Чудове спасення.